

Теолог після смерті

Хорхе Луїс Борхес

Хорхе Луїс Борхес

Теолог після смерті

Розповіли мені янголи, що коли помер Меланхтон, то на тому світі дали йому дім точнісінько такий, як він мав на землі. (Таке трапляється з усіма новоприбулими до вічності, тож вони і думають, що не вмерли). І хатнє начиння було таке саме: стіл, секретер з шухлядами, бібліотека. Меланхтон прокинувся в тому помешканні і продовжив свою літературну працю, ніби й не був небіжчи ком, і кілька днів писав про спасіння через віру. Як це було йому властиво, жодним словом не обмовився про побожність. Янголи завважили цю хибу й почали підсилати різних людей, щоб ті запитали про неї. Меланхтон відповідав їм: "Я незаперечно довів, що душа може обійтися без побожності і що для того, аби дістатися неба, досить самої віри". Він казав їм про це з погордою й не знав, що вже не живе і що перебуває не на небі. Янголи почули це й дали йому спокій.

Через кілька тижнів меблі почали розпливатися, як привиди, поки стали невидимі, окрім крісла, столу, стосу паперу та чорнильниці. Стіни забризкалися вапном, а підлога жовтою фарбою. Його власне вбрання стало простішим. Однак він писав і далі, та оскільки й надалі не надавав ваги побожності, його було перенесено на інше робоче місце, до таких, як і він, теологів. Там протримали кілька днів, а коли він почав сумніватися в своїй тезі, дали змогу повернутися. Одяг його вже був із шкіри-сириці, але він переконував себе, ніби все, що було досі — просто галюцинація, і далі вихваляв віру та ганив побожність. Одного вечора він відчув, що змерз. Тоді оглянув помешкання і дійшов висновку, що решта кімнат не такі, як на землі. Одну заповнили невідомі прилади, друга так зменшилася, що годі до неї увійти; інші не змінилися, але їхні вікна і двері виходили на великі піщані бархани. Кімната в глибині була повна людей, які любили його і без угаву казали, що немає теолога, мудрішого над нього. Така любов була йому приємною, та оскільки дехто з тих людей не мав обличчя, а інші здавалися неживими, то відчув до них недовіру. І поклав скласти похвалу побожності. Проте сторінки, написані сьогодні, на ранок стиралися. А все через те, що писав він їх без переконання.

Його провідували давно померлі люди, але він соромився з'являтися у такому брудному приміщенні. Аби переконати їх, що він на небі, він змовився з одним чарівником з кімнати в глибині, який зводив їх описами пишноти й краси. Щойно гості йшли, знову з'являлися вбогість і вапно, а іноді ще й раніше.

Останні звістки про Меланхтона такі, що один маг і один без обличчя перенесли його в піщані пагорби і тепер він прислуговує демонам.